

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

REUS. . . Pcs. 1'50 al mes

Fora. . . > 4'50 trimestre

Extranger. . . > 9' >

Número solt 5 céntimes

Anunci segons tarifa —

BIBLIOTECA TARRAGONA

TARRAGONA

ANY VIII.

REUS, dijous 17 de Juliol de 1913

Núm. 165

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LUXOSOS HABITACIONS

QUARTO DE BANY I DUTXA

GRAN HOTEL DE LONDRES

***** AGUSTI CASANOVAS *****

Cotxes a tots els trens → Plaça de Prim - REUS ← Telefon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES

SERVEI DE GRAN LLUÏMENT

— PER A BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENT AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts. — Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià. — Gran menjador per a 500 comensals. — Esplèndida il·luminació. — Servei esmeritat. — Cuina selecta. — Perruqueria i banys.

Per damunt de l'exèrcit, el poble

Sota aqueix títol, publicà dies enrera "El Socialista" un admirable article que no podem resistir a la temptació de reproduir-lo amb tot i haver passat quelcom la seva actualitat.

L'exèrcit s'ha fet quelcom indiscutible i intangible, posant-lo per damunt del Parlament i del rei, per damunt dels dogmes patriòtics i religiosos i per damunt fins de Deu, al qual se pot discutir i dissecar, creant tota una literatura i una filosofia blasphematores, sense que ningú hagi pensat en lleis ortodoxes per a punició d'heretges. L'exèrcit, en canvi, té una llei de jurisdicccions que impedeix discutir-lo. I un chor de turiferaris que imposa silenci a crits quan algú s'atreveix a emetre una opinió que no sigui d'elogi incondicional.

D'aquí, doncs, la viva satisfacció amb que reproduim les següents ratlles de "El Socialista" que són un gest d'independència en pro de l'única sobirania, la del poble, representada pel poder civil:

"En las negruras de nuestro horizonte político se dibuja un nuevo peligro.

El Gobierno parece inclinado a negociar la paz. Nosotros temímos noticias de que se hacían y "todavía" se hacen gestiones en ese sentido.

Hay quien se opone a que prosigan las negociaciones de paz, que serán probablemente lo único acertado que realice el Gobierno en esta desgraciada jornada. La oposición que hace "La Correspondencia Militar", y para darla mayor fuerza mezcla en sus argumentacjoaes el nombre del ejército.

Inicia "La Correspondencia Militar" un camino peligroso, que recuerda páginas de vergüenza para el Poder civil y para España. Escribe "La Correspondencia Militar" como contera a una serie de párrafos, en los que trata de

argumentar contra las gestiones de paz, estas palabras:

"Con el ejército no se puede jugar: la honra de nuestras instituciones armadas, el honor de nuestra bandera está por encima de todo".

Qué se propone "La Correspondencia" con estas frases, que suenan en la presente ocasión a reñido militarista? ¿Quiere decir que el honor del ejército está empeñado en que la guerra continúe hasta que España no tenga un céntimo en sus arcas ni un hombre útil? ¿Quiere anunciaros que el ejército va a tomar cartas en el asunto y que obligará al Gobierno—como otras veces obligó a otros Gobiernos—a que adopte una determinada política?

Si es lo primero, consideramos que se incurre en un error y que se procede con absoluta falta de lógica. Es error, porque a nadie que sepa lo que son las guerras coloniales se le ocurre en serio fundar en ellas el honor del ejército ni el de la Patria. Estas son guerras de rapiña; están más allá de todas las nociones de moral, y es de una ignorancia o de una ridiculez que espanta el traer a colación con su pretexto conceptos de honor y de decencia y hasta de humanidad.

Se procede sin lógica porque, al decir de las autoridades superiores de la milicia y de la Prensa — incluso "La Correspondencia Militar"— hasta la fecha, en la campaña de Marruecos, las victorias del ejército español se cuentan por batallas. No ha habido encuentro que no haya sido una página de gloria para el ejército. Si esto es así, y así debe ser cuando tantos periódicos y tantos generales lo dicen, ¿qué menos cabría para el honor del ejército en que se concertara la paz? Absolutamente ninguno.

Más gravedad encierran las palabras de "La Correspondencia Militar", si con ellas quiere indi-

car que el ejército intervendrá en la acción del Gobierno. Por desgracia para España, no sería la primera vez que el militar, olvidándose de que es "brazo de la Patria" y que "su principal deber es el de la obediencia", ha traspasado los límites que le son propios y ha forzado a los gobernantes a adoptar ciertas actitudes y resoluciones. No creemos que el ejército pretenda dirigir la vida del país y condenarle a guerra perpetua en Marruecos.

Tal intervención contraria a las leyes fundamentales que rigen el Estado español, precipitaría sucesos terribles, sucesos que pondrían en peligro la vida de la nacionalidad, pues en las condiciones de penuria espiritual y económica que atravesamos, los excesos del militarismo—o lo que es igual, la supeditación del Poder civil o ciudadano al Poder militar—llevan a la Patria a su completa ruina.

Esto no puede ser, no debe ser. El ejército no tiene derecho a imponer a la Nación la guerra. Si tal hiciera, se divorciaría de ella, y en vez de ser su instrumento de defensa pasaría a ser su verdugo. Nosotros, sólo ante la posibilidad de lo que el aludido periódico militar insinúa, alzamos nuestra protesta. Y si contra lo que es de desear y se espera la insinuación se convirtiera en realidad, proclamaríamos la licitud de la insubordinación del pueblo. Que cuando los encargados de hacer cumplir las leyes las barrenan, la sublevación del pueblo es más que justa, es necesaria".

La crisi financiera

Es universal l'actual crisi financiera, produïda per la depreciació dels valors públics inclusi els dels grans Estats. El diners no te avui mercat prosper i seguir i's retreu. Els formidables armaments per a sostener aquesta immensa ficio de la pau armada, les lluites terriblest a l'Orient europeu; la commoció aniversal davant de l'immena força del proletariat organitzat, l'aglutinació i la por, heusquí algunes de les principals causes que l'han produïda. Tots els tècnics han donat son parer sobre la crisi, que

ve ocupant de temps l'atenció i l'espai de les publicacions financeres. D'entre totes les opinions emeses, una de les més sobressortint, com sempre, ha sigut la de l'minent director de «Le Rentier» de París, M. Alfred Neymarck, un dels més il·lustres escriptors financers de la França contemporània. Les opinions de M. Neymarck son sempre universalment esperades i considerades. Per això ens plau donar a coneixer la que acaba de emetre en la publicació que dirigeix, sobre l'actual situació de les finances. Se titula l'estudi de M. Neymarck «Crisi o desgostament? i en ell formula les següents interessants conclusions:

hi haurà crisi, ni quan esclarerà: aquesta crisi existeix. No pot esser comparada a les greus pertorbacions econòmiques, comercials, industrials, financeres, que han tingut lloc en les crisis precedents: la crisi actual es un desgostament. Se va declarar en maig del 1912, s'accentua pel setembre i se desenrotilla i es liquida.

Segona: Estem en el període de la liquidació. Per a que en aquest període de liquidació succeeixi el de reposició, es precisa:

Tercera: Que la cartera comercial i d'avencaments en el Banc i grans establiments de crèdit, se desinfili i torni a les xifres normals.

Quarta: Que'l tipus de descompte i el de lloguer de capitals baixin. Des de fa prop de 40 anys, rarament en aquesta època de l'any ha sigut tan car aquest lloguer.

Quinta: Que's «stocks» de mercaderies, primeres matèries, etc., acumulats per les grans cases industrials i que han disminuit en aquests darrers mesos, disminueix encara més, i per això, es precisa que la baixa de preus, indeuixi als fabricants, industrials i comerciants a tornar-se a proveir.

Sisena: Es precisa «ans que tot i sobre tot que's mantingui la pau europea, si sorgissin noves complicacions, el període de liquidació en que estem seria interminable i es produïrien perilloses recaigudes».

Setena: Quan aquest període de liquidació fineixi, la reposició començarà pels valors de renda fixa, tan injustament depreciats, rendes i obligacions. S'elegirà entre els valor de renda variable que han baixat tan considerablement en aquests darrers anys, i aquells que han baixat massa amb relació a sa renda normal.

Vuitena: Baix reserva i en ausència de complicacions exteriors, la revenja dels valors de renda fixa no tardarà a produir-se. Els preus actuals, que encara podrien esser més pesats, mereixen l'estació. No's pot mai comprar al més baix i vendre al més alt preu; però es

qüestió de guardar en cartera títols de col·locació de primera elecció, donant una renda inesperada després de llargs anys. Els que posseeixen rendes d'Estat, d'Hisendes sólides i serioses, obligacions de grans companyies de ferrocarrils, Societats Industrials, ciutat de París, Credit Foncier, etc., no tenen més que romandre tranquil·ls i esperar. Els que tenen capitals disponibles poden començar llur compres, a poc a poc, per petites quantitats, per graons com es diu.

Novena: Capitalistes i tenedors de títols deuen sempre evitar, però sobre tot en el període que travesssem, tot negoci d'especulació, tota operació que compreni redoniar la seva prudència.

Llegislació obrera

El treball de les dones i els nens

La «Gaceta» publica la següent reial ordre:

«Primer. Se declaran compresos en els paràgrafs segon i següent de l'article 9 de la llei del Treball de dones i nens, i en l'article 19 del reglament per a la seva aplicació, a les dones que treballen a preu fet en tota classe d'indústries.

Segon. Que per a l'aplicació de la disposició anterior, tot patró que obligui al treball a una obrera compresa en la mateixa, ademés de la remuneració total que deu percibir per la labor efectuada a preu fet, percibirà una quantitat igual al cocient de dividir dita remuneració per les hores de treball invertides en el preu fet.

Els paràgrafs de l'article 9 diuen així:

«Quan se solici per causes de próxim desllorrament per una obrera el cessé, se li reservarà el seu lloc des de que ho hagi sollicitat i tres setmanes després de dit desllorrament.

Les dones que tinguin fills en el període de crisi, tindran una hora al dia de les del treball per a donar el pit als seus fills.

Aquesta hora se dividirà en dos períodes de trenta minuts aprofitables; un en el treball del matí i altre en el de la tarda.

Aquestes mitges hores seran aprofitades per les marees quan ho jugin convenient, sense més tràmit que partici- par al director dels treballs, i a l'entrar en ells, l'hora que haguessin es- cedit.

No serà en manera alguna descomp-

table per als efectes del cobro de jor-
nals l'hora destinada a la lactància.

L'article 9 del reglament diu:

«Per als efectes de l'article cinc de la
llei s'entendrà per treball subterrani
tot aquell que's verifiqui en l'interior
de les mines o pedreres, túneus, clava-
gueres i demés treballs que no s'execu-
tin en la superfície i a cel descobert.

Per als casos excepcionals en que's
nen de 13 a 18 anys haguessin d'em-
plear-se en aquests treballs, reglaments
especials determinaran les condicions
de dits treballs.»

D'interès vari

L'Estat i les Companyies

Es certament curiosa l'estatística dels
ingressos obtinguts per l'Estat durant
el passat exercici de 1912, a conseqüè-
ncia de l'explotació dels ferrocarrils per
empreses particulars.

Tenint a la vista les Memories de les
principals Companyies, s'aprecia el se-
güent resultat:

Benefici que ha obtingut l'Estat en
el mentat exercici de l'explotació de la
Companyia del Nort. Pts. 24.060.409'60

Idem id. de la de la
Companyia de M. S. A. > 22.135.499'42

Idem id. de la dels
ferrocarrils andalusos. > 4.466.977'15

En conjunt. . Pts. 50.662.886'17

El possibilisme en plena fallida moral

La planxa que fa mil de "Las Circunstancias"

Afarta'm i diga'm lladre

Ahir sortia el diari defensor del mo-
nopol del servei públic de les aigües a
favor d'una empresa privada, amb una
nova diatriba contra FOMENT perquè
feia ja quatre dies havia aparegut «La
Justicia Social» amb un article ple d'in-
sults contra's contraris del projecte
Caballé, i sense contenir altres argu-
ments en pro que l'invocació de la seva
sinceritat, valentia, etc., qualitats que
per a res tenim que envejar li a l'auto-
bombastic setmanari local.

I, oh casualitat! Ahir mateix sortia
FOMENT amb un article en lloc prefe-
rent dedicat a contestar a «La Justicia
Social», fent fer la més grossa de les
planxes, reveladora de la seva mala fe,
a «Las Circunstancias».

I si no havíem contestat més aviat a
«La Justicia Social», se deu a que en
nossres darrers nombres no disposavem
d'espaç suficient; doncs era divendres a
la tarda quan rebérem el susdit periòdic
i ja teníem a les caixes el llarg article
que aparegué el dissappeit intitulat «A
l'entorn de l'escandalós afer del monopo-
li de les aigües.—Nostre victoria moral.

—Als arguments ens corresponen amb
insults, qual article no acabava, sino
que en el seu final se deia que deixàvem
per a ésser tractat en capital apart, el
punt de vista plantejat per «Las Cir-
constancies» suposant ja un fet ferm i
sancionat el projecte Caballé.

Aquest article no'l poguerem publi-
car al dia següent—diumenge—perquè
ens ocupà quasi tot el número la res-
senya de la sessió de l'Ajuntament sols
en lo que respecta al debat sostingut
sobre'l dictamen de la Comissió d'sí-
gües.

Tiuguerem, doncs, de publicar-lo di-
mars—perquè'l dilluns no hi ha número
—com aixís ho férem, impedint-nos
aquesta circumstancia publicar més
prompte o aviat que ahir, la réplica a
«La Justicia Social».

Aixó es tot, senyors de «Las Circuns-

Com que l'Estat ha subvencionat la
construcció d'aquestes tres línies amb
226.652.745'46 pessetes, resulta que obté
un interès anyal de 22'85 per 100.

Segurament no hi ha al món un dinar
que produueixi un interès tant elevat
com el que anticipà l'Estat per a la
construcció de les línies de ferrocarrils.

La militarització del ferroviari

Ja està quasi acabat el repart de tar-
getes expedides per les autoritats mili-
tars als empleats i obrers de ferrocarrils
compresos en les edats de 20 a 32 anys,
notificant-los-hi que estan subjectes a
la llei de recrutament i reemplaç de l'e-
xèrcit.

Les mentades targes porten ademés
els següents dades: Filiació de l'individu.
—Obligació del posseidor de la tarja
a presentar-la quan ho indiquin les au-
toritats militars.—Dever de participar
els canvis de domicili.—Presentació a
les autoritats en cas de movilització de
l'exèrcit, encara que no hagi sigut re-
querit individualment.—Drets i devers
que imposen les Ordinances i el Codi
de Justícia militar.—Penes als desertors
i als que facin menyspreu de les divises
i condecoracions que posseixin.

Se diu que mitjants aquestes de-
terminacions se fan, per al pervindre,
poc menys que impossibles les vagues
d'empleats i obrers de ferrocarrils.

En el teatre jardí de la recreativa
sociedad La Palma el proper diumenge
s'hi representarà la celebrada comèdia
en tres actes, «Don Gonzalo o l'orgull
del gec».

Després de la funció i en obsequi a
les senyoretas se tocarán uns quants
ballables.

La Junta provincial d'Instrucció pú-
blica ha confirmat l'acord de les Jantes
locals de sanitat i primera ensenyància
d'Ulldemolins, de tancar les escoles per
a evitar la propagació de la pigota.

Als aparadors de la tenda de nove-
tats que don Josep Balsells té instalada
al carrer de Monterols, ahir hi estava
exposada l'artística copa de plata que
l'Ajuntament de nostra ciutat regala
pel premi «Copa Reus», que's disputaran
el dia de Sant Jaume al camp del Club
Deportiu, els primers teams de foot-ball
dels Clubs Barcelona i Catalá de la ca-
pital catalana.

Be prou que vos consta que nosaltres
som rectilinis en les nostres coses. En
l'assumpte Caballé sacrificarem l'amis-
tat d'un diputat a Corts que allòs se
deia del nostre partit. Ara eus indispo-
sem amb uns quants socialistes, encara
que'n dolgu; qual indisposició l'apro-
fitaren com aprofitareu la primera, per
les vostres concapicencies.

Doncs ja hem observat que en vostres
elogis ditiràmbics a l'article de «La
Justicia Social», que es una apostassia
i que vosaltres califiqueu de «estallido
de verdades», que vos «HONRAREU»,
en recullir, fer cas omis, passeu per alt,
com si no s'hagués dit, d'aquell para-
graf, que nosaltres volem recullir per a
la vostra edificació: «Se nos dirá (deia
«La Justicia Social») —como si lo oyé-
ramos!—que apoyamos un negocio pa-
tronizado por ese CACICATO ODIOSO
QUE SE LLAMA «POSSIBILISMO». RECONOCEMOS (això es lo més edi-
cant per al possibilisme) que el hecho
es, hasta cierto punto, sospechoso...»

Passar per alt aquest paràgraf de
«La Justicia Social» es altament reve-
llador en gent tant susceptible o que
aparenen ser-ho, com vosaltres defensors
de l'empresa Caballé que en tot hi
veieu o aparenteu veure-hi l'exode de
la calumnia, de l'injuria, de la difama-
ció. Doncs com queda patentisat amb
que es defensi el projecte Caballé, vos-
altres, els sens panegiristes passeu per
tot; en que se us insulti, se us menys-
preue i fins se us deshonri.

Es lo que deuen dir-vos en el vostre
fur intern: afarta'm—o deixa que m'a-
fartin—i diga'm lladre.

Per xó al Reus sà i conscient no po-
deu inspirar-li altra cosa que fastic i
repulsió.

Com que l'Estat ha subvencionat la
construcció d'aquestes tres línies amb
226.652.745'46 pessetes, resulta que obté
un interès anyal de 22'85 per 100.

Segurament no hi ha al món un dinar
que produueixi un interès tant elevat
com el que anticipà l'Estat per a la
construcció de les línies de ferrocarrils.

La militarització del ferroviari

Ja està quasi acabat el repart de tar-
getes expedides per les autoritats mili-
tars als empleats i obrers de ferrocarrils
compresos en les edats de 20 a 32 anys,
notificant-los-hi que estan subjectes a
la llei de recrutament i reemplaç de l'e-
xèrcit.

Les mentades targes porten ademés
els següents dades: Filiació de l'individu.
—Obligació del posseidor de la tarja
a presentar-la quan ho indiquin les au-
toritats militars.—Dever de participar
els canvis de domicili.—Presentació a
les autoritats en cas de movilització de
l'exèrcit, encara que no hagi sigut re-
querit individualment.—Drets i devers
que imposen les Ordinances i el Codi
de Justícia militar.—Penes als desertors
i als que facin menyspreu de les divises
i condecoracions que posseixin.

Se diu que mitjants aquestes de-
terminacions se fan, per al pervindre,
poc menys que impossibles les vagues
d'empleats i obrers de ferrocarrils.

En el teatre jardí de la recreativa
sociedad La Palma el proper diumenge
s'hi representarà la celebrada comèdia
en tres actes, «Don Gonzalo o l'orgull
del gec».

Després de la funció i en obsequi a
les senyoretas se tocarán uns quants
ballables.

La Junta provincial d'Instrucció pú-
blica ha confirmat l'acord de les Jantes
locals de sanitat i primera ensenyància
d'Ulldemolins, de tancar les escoles per
a evitar la propagació de la pigota.

Als aparadors de la tenda de nove-
tats que don Josep Balsells té instalada
al carrer de Monterols, ahir hi estava
exposada l'artística copa de plata que
l'Ajuntament de nostra ciutat regala
pel premi «Copa Reus», que's disputaran
el dia de Sant Jaume al camp del Club
Deportiu, els primers teams de foot-ball
dels Clubs Barcelona i Catalá de la ca-
pital catalana.

Be prou que vos consta que nosaltres
som rectilinis en les nostres coses. En
l'assumpte Caballé sacrificarem l'amis-
tat d'un diputat a Corts que allòs se
deia del nostre partit. Ara eus indispo-
sem amb uns quants socialistes, encara
que'n dolgu; qual indisposició l'apro-
fitaren com aprofitareu la primera, per
les vostres concapicencies.

Doncs ja hem observat que en vostres
elogis ditiràmbics a l'article de «La
Justicia Social», que es una apostassia
i que vosaltres califiqueu de «estallido
de verdades», que vos «HONRAREU»,
en recullir, fer cas omis, passeu per alt,
com si no s'hagués dit, d'aquell para-
graf, que nosaltres volem recullir per a
la vostra edificació: «Se nos dirá (deia
«La Justicia Social») —como si lo oyé-
ramos!—que apoyamos un negocio pa-
tronizado por ese CACICATO ODIOSO
QUE SE LLAMA «POSSIBILISMO». RECONOCEMOS (això es lo més edi-
cant per al possibilisme) que el hecho
es, hasta cierto punto, sospechoso...»

Passar per alt aquest paràgraf de
«La Justicia Social» es altament reve-
llador en gent tant susceptible o que
aparenen ser-ho, com vosaltres defensors
de l'empresa Caballé que en tot hi
veieu o aparenteu veure-hi l'exode de
la calumnia, de l'injuria, de la difama-
ció. Doncs com queda patentisat amb
que es defensi el projecte Caballé, vos-
altres, els sens panegiristes passeu per
tot; en que se us insulti, se us menys-
preue i fins se us deshonri.

Es lo que deuen dir-vos en el vostre
fur intern: afarta'm—o deixa que m'a-
fartin—i diga'm lladre.

Per xó al Reus sà i conscient no po-
deu inspirar-li altra cosa que fastic i
repulsió.

Informació Local

El deliciós J. Fort ressenya en «Las
Circunstancias», amb un d'aquells es-
perpents literari, que l'han fet célebre,
la recent visita dels regidors de la ma-
jorja possibilista del nostre Ajunta-
ment, al pantà de Riudecanyes.

Recomanem la seva lectura per a
que's jutgi, apart de l'estre literari del
senyor Fort, de la bona fe d'aquells
visitants del pantà que després d'esser
obsequiadíssims atesos per persona
molt més educada i culta que ell—a
qui fins ha d'ofendre aquesta compara-
ció—, s'entreguen amb boja i desenfre-
nada possessió a desacreditar aquelles
aigües per a que no pugui esser un
obstacle, amb la seva puresa i baratura,
a la realització del somni daurat i tan
daurat per uns quants!—de veure ben
prompte firmada l'escriptura de con-
tracte amb l'empresa Caballé, del servei
públic de les aigües de Reus.

És un document que no té desperdi-
tant en la forma com en el fons.

En el teatre jardí de la recreativa
sociedad La Palma el proper diumenge
s'hi representarà la celebrada comèdia
en tres actes, «Don Gonzalo o l'orgull
del gec».

Després de la funció i en obsequi a
les senyoretas se tocarán uns quants
ballables.

La Junta provincial d'Instrucció pú-
blica ha confirmat l'acord de les Jantes
locals de sanitat i primera ensenyància
d'Ulldemolins, de tancar les escoles per
a evitar la propagació de la pigota.

Als aparadors de la tenda de nove-
tats que don Josep Balsells té instalada
al carrer de Monterols, ahir hi estava
exposada l'artística copa de plata que
l'Ajuntament de nostra ciutat regala
pel premi «Copa Reus», que's disputaran
el dia de Sant Jaume al camp del Club
Deportiu, els primers teams de foot-ball
dels Clubs Barcelona i Catalá de la ca-
pital catalana.

Be prou que vos consta que nosaltres
som rectilinis en les nostres coses. En
l'assumpte Caballé sacrificarem l'amis-
tat d'un diputat a Corts que allòs se
deia del nostre partit. Ara eus indispo-
sem amb uns quants socialistes, encara
que'n dolgu; qual indisposició l'apro-
fitaren com aprofitareu la primera, per
les vostres concapicencies.

Doncs ja hem observat que en vostres
elogis ditiràmbics a l'article de «La
Justicia Social», que es una apostassia
i que vosaltres califiqueu de «estallido
de verdades», que vos «HONRAREU»,
en recullir, fer cas omis, passeu per alt,
com si no s'hagués dit, d'aquell para-
graf, que nosaltres volem recullir per a
la vostra edificació: «Se nos dirá (deia
«La Justicia Social») —como si lo oyé-
ramos!—que apoyamos un negocio pa-
tronizado por ese CACICATO ODIOSO
QUE SE LLAMA «POSSIBILISMO». RECONOCEMOS (això es lo més edi-
cant per al possibilisme) que el hecho
es, hasta cierto punto, sospechoso...»

Passar per alt aquest paràgraf de
«La Justicia Social» es altament reve-
llador en gent tant susceptible o que
aparenen ser-ho, com vosaltres defensors
de l'empresa Caballé que en tot hi
veieu o aparenteu veure-hi l'exode de
la calumnia, de l'injuria, de la difama-
ció. Doncs com queda patentisat amb
que es defensi el projecte Caballé, vos-
altres, els sens panegiristes passeu per
tot; en que se us insulti, se us menys-
preue i fins se us deshonri.

Es lo que deuen dir-vos en el vostre
fur intern: afarta'm—o deixa que m'a-
fartin—i diga'm lladre.

Per xó al Reus sà i conscient no po-
deu inspirar-li altra cosa que fastic i
repulsió.

El governador civil d'aquesta pro-
víncia ha publicat una enèrgica circu-
lar dictant disposicions per a perseguir
els jocs prohibits.

**Botiga i pis per a llogar i estan-
taria de la botiga per a vendre.**—Carre-
Major, 15, Sabateria GRAS, ont infor-
maran.

L'Unió Ferroviaria, Secció Catalana,
d'aquesta ciutat ha organitzat per al
proper dissappeit, dia 19, a dos quarts de
deu de la nit, un important miting de
propaganda ferroviaria, el qual tindrà
lloc en el saló de ball de «La Bohemia
Modernista» i en el que hi pendrà
part, ademés d'oradors d'aquesta ciutat,
en Pere Ribalta i l'Anton Martínez, el
darrer secretari de l'Unió Ferroviaria
Catalana.

Per ordre les assign

SECCIO OFICIAL

REGISTRE CIVIL

INSCRIPCIONS DEL DIA 16 JULIOL 1913

NAIXEMENTS

Carme Fontgibell Roig.—Maria Júlio Alberich.—Encarnació Vinaixa Lozano.

DEFUNCIONS

Blai Llaveria Clariana, 79 anys, Camí de Valls 21.—Emilia Roig Salesas, 3 anys, Hospital Civil.

MATRIMONIS

Cap.

ESPECTACLES

SALA REUS

Escullides sessions de cinematografo, tots els dijous, dissabtes i dies festius.

KURSAAL DE REUS

Grans sessions de cine per a avui. Preus i hores de costum.

TEATRO CIRCO

Grans sessions de cine per a avui. Sessió permanent desde dos quarts de 10.—Preus de costum.

**

Gran companyia d'opereta i sarçuela dirigida per J. Fernández i V. Pellicer.—Debut, 19 juliol 1913.

Personal artístic.—Primer actor i director, Josep Fernández. Mestre concertador, Vicenç Pellicer. Altre mestre, Anton Mira. Primeres tiples, Carme Alfonso, Adela Piñ, Lliberata Fernández. Tiples còmiques, Ampar Ferrer i Victoria Otto. Característica, Maria Hernández. Baríton, Manuel Fernández. Primer tenor, J. García Romero. Segon tenor, Josep Franch. Tenor cómic, Miquel Tejada. Característica, Salvador Malonda. Altre primer actor, Alfons Arteaga. Segones parts, Josep Serra, i Montes Pardinillas. Partiquins, Miquel Geli i Santiago Bidosa. Apuntadors, Josep Prieto i Manuel de Llunder. 24 choristes d'ambdós sexes. 24 professors d'orquestra.—Sastrería, F. Gandial Sabatería, Joan López, Armería, Anton Mora, Perrqueria, Guilli. Arxiver, Societat d'Authors. Decorat, B. Magdalena.

Obres que's posaran en escena.—«Cavalleria Rusticana», «La Generala», «Los cadetes de la Reina», «La vinya alegre» i estrenes «Eva», «El arroyo» i «El Bueno de Guzmán».

ABQNO.—Se'n obre un de 8 funcions al següents

PREUS

Pessetes

Proscenis platea sense entrades. 70.—

Id. principals sense id.. . 50.—

Palcos platea amb 4 entrades. . 56.—

Id. principals amb 4 id.. . 35.—

Butaca platea amb entrada. . 11.—

Circular platea i 1.r pis amb id.. . 850

L'impost del timbre a càrrec dels seixos abonats.

PREUS DIARIS feiners festius

Palcos platea sense entrades. 10'—15'

Id. principals sense id.. . 6'—7'50

Butaca platea amb entrada. . 1'60 2'18

Circular platea i de primer

pis amb entrada. . . . 1'22 1'60

Entrada general i de passeig. 0'47 0'52

L'impost del timbre a càrrec del públic.

Centro de Lectura

Gran companyia cómico-dramàtica del Teatre Apolo de Barcelona, en la que hi figuren el primer actor i director don Miquel Rojas, la primera actriu dona Dolors Pachol, i el primer actor i director en les seves funcions, don Emili Perelló.

Inauguració oficial del teatre, per als dies 25, 26 i 27 de juliol, festivitat de Sant Jaume.

Dia 25.—Tarda, «De mala raza». Nit, «Felipe Derblay».

Dia 29.—Nit, «El nido ageno» i «Bodas de plata».

Dia 27.—Tarda, «A espaldas de la ley». Nit, «Génit i figura» i «Primavera en otoño».

PREUS.—Palcos platees amb 4 entrades: tarda, 3'50 ptes.; nit, 5.—Palcos principals amb 4 id.: tarda, 3; nit, 3'30.

—Silló de platea amb entrada: tarda, 0'50; nit, 0'75.—Circulars plates amb entrada: tarda, 0'40; nit, 0'50.—Devantes de grada amb entrada: tarda, 0'30; nit, 0'45.—Entrada general: tarda, 0'25; nit, 0'35.—Id. a localitat: tarda, 0'30; nit, 0'30.

Queda obert l'abono per a les tres funcions de nit, amb el 10 per 100 de la consergeria del Centre.

Els senyors abonats podràs disfrutar de les respectives localitats en les funcions de tarda, pagant solament l'import de l'entrada.

Informació comercial diaria per a FOMENT

Preus corrents del dia d'ahir

Cereals y llegums

Blat.—Aragó superior a 19'50 ptes. los 55 kilos.

» mitjà a 18'50 »

» hora a 17'50 »

» Comarca a — »

Ordi.—Aragó a — »

» Estranger a 10'75 »

» Comarca a 11'50 »

Moresch.—Aragó a — »

» Comarca a — »

» Estranger a 19'50 » los 100 kilos.

Faves.—Comarca a 15' — quartera.

Favones.—Comarca a — »

» Andalucia a — »

» Estranger a 30' — los 100 kilos.

Burdanyes.—Comarca a 16' — »

Fesols.—Comarca a — »

» Urgel, a — »

Carrofs a 28 rals quintà.

Situació del mercat. Sostingut.

Fàrines y despulls

Farina de 1. a 44' ptes sach de 100 kilos

» redona a 42 id. id.

» 2. R. a 37' id. id.

» 2. B. a 31' id. id.

Farineta a 19' ptes, lo sach de 70 kilos.

Tercerilla a 13' — id. lo sach de 60 id.

Trits a 27 rals lo sach.

Segó a 23 id.

Situació del mercat. Sostingut en farina. Fermeza en segó i farineta.

Ametles

Mollar en crosta a 63' ptes. sac 50 Kgs.

Esperansa 1. en gra a 135' » qq. 41.600

» 2. » a 132'50 »

Com de pais » a 130' — »

» d'Aragó » a 130' — »

Llargueta » a 135' — »

Planeta » a — »

Situació del mercat. Encalmat.

Avellanes

Garbellada a 52' ptes. sac 58'4 kilos.

Propietari negreta a 49'50 »

» embarc a 46' »

En gra 1. » a 79' » quintà 41'600

Id. 2. » a 78' »

Situació del mercat. Encalmat.

Espirits

Destilats a vapor de 95 a 96' graus a 130 ptes.

Id. de 94 a 95 » a »

Rectificat de 96 a 97 » a 13 0 »

Desnaturalitzat de 88 a 90 » a »

Situació del mercat. Segueix dominant la calma en aquest ram, sostenintse's els preus per no fabricar-se de vi.

Vins

Negra superior de 6'1/2 a 7'1/2 rals grau.

Id. corrent de 6 a 6 1/2 id.

Blanca superior de 6'1/2 a 7'1/2 id.

Id. corrent de 6 1/2 a 7 id.

Rosat de 6 1/2 a 7 id.

Mistela.—Negra de 50 a 55 ptes. caga

Blanca de 48 a 52 id.

Granatxa de 50 a 55 id.

Moscatell de 60 a 65 id.

Situació del mercat. La disminució de negocis que com tots els anys té lloc en aquesta època, continua notant-se certa fluixetat en les cotisi

cions, operant-se poc.

Olis

Fi d'Aragó de 23' a 24' ptes. canti 15 ks.

Fi d'Urgell » 22' a 23' rals corta 3'75 »

Fi del Camp » 22' a 23' » » »

Segona » 18' a 19' » » »

Classes fruitoses » a 17' » » »

De remolat verda » 90' a 95 ptes. caga 115 ks.

De remolat groc » 92' a 98' » »

Los olis nous d'Aragó y del Camp son molt defectuosos y cucats valen de 17 a 18 pessetes los 15 kg., los nous d'Urgell valen de 17 a 18 ptes. los 15 kg. los dolents o sigui d'olives de terra y de 22 a 25 ptes. los superiors.

Pesca salada

Bacallá: Procedent de Bergen arribé el

dia 17 el vapor «Próspero», descarrag

ent pels mercats de Tarragona i Reus

140 mil kilos de Noruega, venent-se a 55 ptes., amb tendència a tornar a quedar net d'existències el mercat.

S'espera per a primera de juliol el primer vapor d'Islàndia.

A Barcelona hi han arribat alguns

lots en caixes venent-se a 60 ptes. els

40 kilos.

PREUS.—Palcos platees amb 4 en

trades: tarda, 3'50 ptes.; nit, 5.—Palcos

principals amb 4 id.: tarda, 3; nit, 3'30.

—Silló de platea amb entrada: tarda,

0'50; nit, 0'75.—Circulars plates amb

entrada: tarda, 0'40; nit, 0'60.—Devan-

tes de grada amb entrada: tarda, 0'30;

nit, 0'45.—Entrada general: tarda, 0'25;

nit, 0'35.—Id. a localitat: tarda, 0'30;

nit, 0'30.

Queda obert l'abono per a les tres

funcions de nit, amb el 10 per 100 de la

consergeria del Centre.

—Silló de platea amb entrada: tarda,

0'50; nit, 0'75.—Circulars plates amb

entrada: tarda, 0'40; nit, 0'60.—Devan-

tes de grada amb entrada: tarda, 0'30;

nit, 0'45.—Entrada general: tarda, 0'25;

ALS VITICULTORS.

parteix amb dificultat, és necessaria una cantitat major de sulfat per a produir els mateixos efectes i és freqüent l'obstrucció dels pulveritzadors quedant en el fons dels recipients la major part del sulfat fet, per l'exèss de calç massa insoluble. Precisa recórrer al reactiu per a determinar, sense molesties ni gastos, quan la barreja de la solució de sulfat de coure amb l'aigua de calç, està en son punt i per a això recomanem el PAPER REACTIU SERRA de resultats ex cel·lents i preu infim.

Es de suma conveniència que el caldo bordoles que prepara el viticultor per a combatre les malalties criptogàmiques sigui precisament neutre. La preparació no ha d'ésser ni àcida, ni bàsica; perquè, si és lo primer, ataca les fulles del cep cremant-les i com resulta, ademés, molt soluble, és fàcilment arrastrada per les plujes i és nula la seva acció benèfica. Si, pel contrari, és excessivament bàsica, aleshores se deposita amb rapidesa, se re-

PAPER REACTIU SERRA

Quan s'hagi tirat en la solució de sulfat de coure, una cantitat prudencial d'aigua de calç, se sumergeix en la barreja una tira de paper reactiu. Si aquest, permaneix blanc, és que no hi ha encara prou calç i se n'hi va afegint fins que, al sumergir-lo de nou, adquireixi el paper un color fort vermell.

CADA LLIBRET VAL 25 CÉNTIMS

FARMACIA SERRA

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 80

REUS

VID RESPIRANTS

VIDAL GERMANS I C. a

Martí Napolitá (Alcaniz), 7

REUS

IBARRA i C. a Stat. en Cmta. SEVILLA

LÍNIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián). — Servei ràpid eventual per a Galicia i Nort d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe pera Larca i Sant Esteve Pravia amb trasport al vapor "Luarca núm. 3", i per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennia i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Únic servei fixe i setmanal per a Cetze i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Per a Cetze i Marsella

Juliol	17	Vapor Cabo Oropesa	Juliol	18	Vapor Cabo Roca
"	24	" Higuer	"	25	" Nao
"	31	" Roca	"	8	" San Martín
Agost	7	" Nao	"	15	" San Vicente
"	14	" San Martín			" Torriñana

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PEREZ. - Real, núm. 32. - Telèfon núm. 46

LA PIEL

LA SANGRE

La medicina depurativa racional es un medicamento cuya importancia nadie ignora. No quiero hablar naturalmente de los fantásticos medicamentos que aparecen cada día y que se anuncian por propaganda más o menos lisonjeras; estos son más peligrosos que útiles.

Quiero hablar de una medicina seria, científica, teniendo por resultado, no solamente purgar la sangre de los «Humores (materias agrias), de los «Virus» que le han invadido, sino también reconstruirlo por decirlo así, clarificarla, devolverla su composición normal y ponerla al abrigo de toda corrupción interior.

En las enfermedades de la Piel, por ejemplo, que se manifiestan por

ciones exteriores que se encuentren amenazadas de perturbaciones internas, ligados por su origen mismo, a la que se producen en la superficie de la piel. Eso es como una advertencia característica que es menester tener mucho cuidado.

Nos es superfluo decir que tal advertencia no es atendida en la mayoría de los casos, mientras que sería tan fácil en este momento, por el empleo del

Tratamiento racional depurativo

desembazararse, de una vez, de una incomodidad exterior desagradable y de un mal interior muy temible. Una vez terminado el tratamiento, la sangre viciada no solamente está purificada, sino que está regenerada.

Además de la certeza de la curación, el Depurativo RICHELET aun ofrece ventajas preciosas. Estas consisten en la simplicidad del tratamiento que no exige ni descanso, ni cesación de trabajo.

Todas las personas que necesitan refrescar, purificar, clarificar la sangre y desembazarla de los humores que contiene han de hacer uso de este depurativo y así evitarán los gastos de medicamentos y tratamientos sin resultado que anuncian por todas partes.

Todos los ensayos tuvieron buen éxito, y no se ha producido jamás una recaída, después de la curación.

El precio del tratamiento es proporcional con todas las condiciones de la persona. (Existe también un tratamiento para los niños de 3 años hasta 16).

Ababa el señor RICHELET de instalar depósitos de su tratamiento en todas las boticas y droguerías de España.

Un folleto, en lengua española, tratando de las enfermedades de la piel, ha de ser remitido gratuitamente, por los depósitos, a todas las personas que lo pidan.

Para obtener también gratuitamente ese folleto, basta dirigirse al señor

L. RICHELET

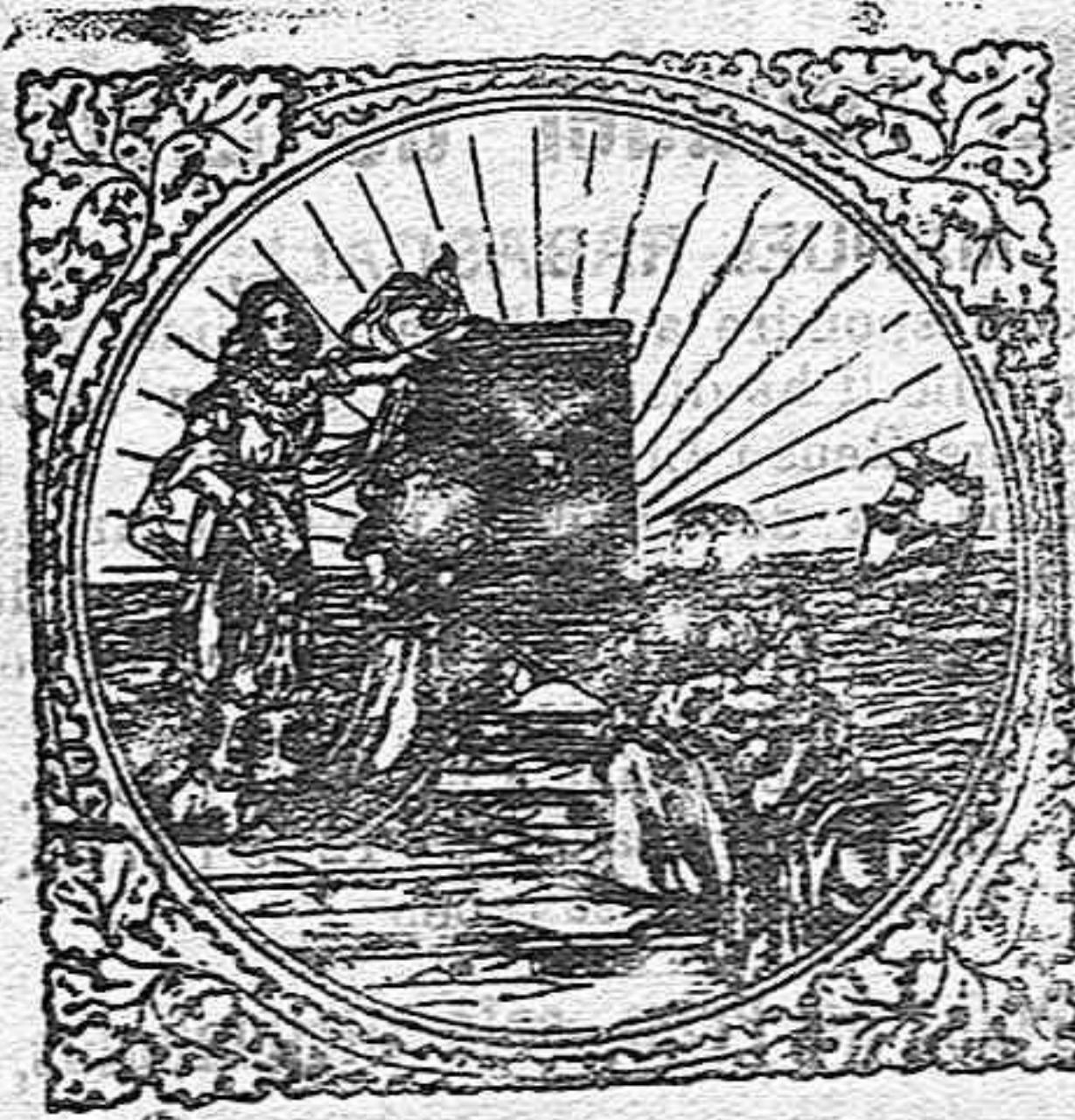
13, rue Gambetta, en Sedan (Francia)

De venta en Reus: A. Punyed

Lloberas, Llovera 47. - Antonio Serra, Arrib. Sta. Ana 80.

EL BRUCH

Domicili social: Concepció, 14 REUS. L'unió fa la força

TOTS PER A UN. UN PER A TOTS

(Anunci aprovat per la Comisaría General de Segurs).

Fi de l'Associació.—L'Associació EL BRUCH permet crear i constituir un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per a matrimoni que pensin en el dia de demà en que la soletat d'un dels dos pot causar-los la miseria. Els sol·licitants deuen tindre en compte que sois abonant en els quatre primers mesos del seu ingress una mòdica cantitat per a gastos d'administració, podràs assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

Polices pagades fins a la fetxa 12, havent desembolsat 235'70 i cobrant els seus hereders 4.744'00 pessetes. Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inserit de 1.293.000 ptes.

La correspondència al Director General don A. Bieló Baldrión